

महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या
अखत्यारितील नांदेड, लातूर, यवतमाळ, उस्मानाबाद
आणि बारामती येथील विमानतळांचे खाजगीकरण
करण्याबाबत

महाराष्ट्र शासन

शासन निर्णय क्रमांक :- एमआयडीसी २००९/प्र.क्र. ६५२/२८-अ
सामान्य प्रशासन विभाग,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक : २८ ऑगस्ट, २००९

वाचा :- सह मुख्य कार्यकारी अधिकारी (मावतं), महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ,
मुंबई यांचे पत्र क्रमांक : - मऔविमं/सहमुकाअ(मावतं)/१५१/०९, दिनांक ३०
जुलै, २००९

प्रास्ताविक -

महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या अखत्यारित यवतमाळ, नांदेड, लातूर, उस्मानाबाद आणि बारामती येथील विमानतळे आहेत. त्यापैकी नांदेड, लातूर आणि उस्मानाबाद ही शासकीय विमानतळे शासनाने महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाकडे व्यवस्थापन व देखभालीसाठी हस्तांतरित केली असून, यवतमाळ व बारामती येथील विमानतळे महामंडळाने स्वतःच्या जमीनीवर विकसित केली आहेत. सदर विमानतळे विकसित करणेसाठी शासन व महामंडळाने जमिन संपादन व पायाभूत सुविधांवर भांडवली खर्च केला असून, ही विमानतळे अद्ययावत ठेवण्यासाठी व्यवस्थापन व देखभालीकरिता मोठ्या प्रमाणावर आवर्ती खर्च होत आहे. मात्र, या विमानतळांपासून मिळणारे उत्पन्न अत्यंत कमी आहे. त्यामुळे महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळामार्फत सदर विमानतळांचे खाजगीकरण करण्याचा प्रस्ताव सुरु करण्यात आला. खाजगी करणाचे माध्यमातून सदर विमानतळांचे सक्षमीकरण करणे आणि हवाई सेवा सुरु करण्यासाठी / रहाण्यासाठी पायाभूत सुविधा उपलब्ध करून देणे खाजगीकरणाचा मुख्य उद्देश आहे.

१.१ महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या संचालक मंडळाच्या दिनांक २० जुलै, २००९ रोजीच्या बैठकीमध्ये नांदेड, लातूर, यवतमाळ, बारामती व उस्मानाबाद येथील विमानतळांच्या खाजगीकरणाबाबतचा ठराव पारित करण्यात आला, आणि त्यानुसार महामंडळाने दिनांक ३०

जुलै, २००९ च्या पत्रान्वये सादर केलेला प्रस्ताव मा. मुख्य सचिव यांच्या अध्यक्षतेखालील विमान चालन क्षेत्राविषयक शक्ती प्रदत्त समितीच्या दि. ४ ऑगस्ट, २००९ च्या बैठकीमध्ये विचारार्थ सादर करण्यात आला. समितीने यासंबंधीचा प्रस्ताव मंत्रीमंडळाच्या मान्यतेसाठी सादर करण्याबाबत शिफारस केली. त्यानुसार उपरोक्त विमानतळांच्या खाजगीकरणासंबंधीचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

२. महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या अखत्यारितील नांदेड, लातूर, यवतमाळ, बारामती व उस्मानाबाद येथील विमानतळे खाजगीकरणाच्या माध्यमातून विकसित करण्यासाठी व याकरिता सदर विमानतळांचा व्यवस्थापन व देखभालीकरिता खाजगी विकासकाकडे ताबा देण्यासाठी आणि याअनुषंगाने खालील बाबींकरिता शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे :-

- (१) यवतमाळ, नांदेड व लातूर (गट क्र. १) येथील विमानतळासाठी व्यवस्थापन व विकासासाठीची मे. रिलायन्स एअरपोर्ट डेव्हलपर लि. यांची सर्वाधिक बोली रु. २७ कोटी आणि,
- (२) बारामती व उस्मानाबाद (गट क्र. २) येथील विमानतळांसाठी व्यवस्थापन व विकासासाठीची मे. रिलायन्स एअरपोर्ट डेव्हलपर लि. यांची सर्वाधिक बोली रु. ३६ कोटी स्विकारण्यासाठी महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळास परवानगी देण्यात येत आहे.
- (३) उपरोक्त गट क्र. १ साठी रु. २७ कोटी आणि गट क्र. २ साठी रु. ३६ कोटी म्हणजेच एकूण रु. ६३ कोटी (रुपये त्रेसष्ट कोटी फक्त) रक्कम मे. रिलायन्स एअरपोर्ट डेव्हलपर लि. यांचेकडून वसूल करून उपरोक्त विमानतळांचा अंदाजे ६०१.५६ हेक्टर जमिन / मालमत्तेसह ताबा ९५ वर्षांच्या कालावधीसाठी सदर कंपनीकडे देण्यासाठी मान्यता देण्यात येत आहे. सदर रु. ६३ कोटी रकमेपैकी नांदेड, लातूर व उस्मानाबाद येथील शासकीय विमानतळांशी संबंधित विहित रक्कम शासनाकडे जमा करण्यांत यावी.

(४)याबाबतचा भाडेपट्ट्याचा करारनामा, इतर अटी व शर्ती आणि अनुषंगिक बाबींचा तपशील महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाने नियुक्त केलेल्या सल्लागारांच्या सल्ल्यानुसार महामंडळातर्फे निश्चित करण्यांत यावा. यासंदर्भात खाजगी विकासक आणि महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाची कर्तव्ये आणि जबाबदाऱ्या यासंबंधीचा तपशील सोबतच्या परिशिष्ट १ आणि २ मध्ये नमुद केला आहे.

(५)त्याचप्रमाणे, अन्य अटी व शर्ती बरोबर शासकीय विमानांना या विमानतळांवर सर्व आवश्यक सुविधा विनामुल्य पुरविण्यात याव्यात, या अटीचाही समावेश इतर अटींबरोबर करारनाम्यात करण्यांत यावा.

३. हा शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या WWW.maharashtra.gov.in या वेब साईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा संगणक सांकेतांक २००९०८२८१८४१५४००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावांने,

सही/-

(सुधीर ठाकरे)
सचिव (विमान चालन)

प्रति,

मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई

मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा. उप मुख्यमंत्र्यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई

सर्व मा. मंत्री आणि मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई

मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई

उपाध्यक्ष तथा व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र विमानतळ विकास कंपनी मर्यादित, मुंबई

मुख्य कार्यकारी अधिकारी, महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळ, मुंबई

अपर मुख्य सचिव (महसूल / वने), महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव (नियोजन), नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव (वित्त), वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव (उद्योग), उद्योग, उर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई

प्रधान सचिव (१), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई

सचिव (विमानचालन), सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

मे. रिलायन्स एअरपोर्ट डेव्हलपेर लि., मुंबई
विभागीय आयुक्त, औरंगाबाद विभाग, औरंगाबाद
विभागीय आयुक्त, अमरावती विभाग, अमरावती
विभागीय आयुक्त, पुणे विभाग, पुणे
जिल्हाधिकारी नांदेड / लातूर /यवतमाळ /उस्मानाबाद / पुणे
संचालक, विमानचालन संचालनालय, जुहू, मुंबई
उप सचिव (विमानचालन) यांचे स्वीय सहाय्यक, सामान्य प्रशासन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र - १ /२, मुंबई / नागपूर
अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई,
लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई
निवड नस्ती

परिशिष्ट :- १

खाजगी कंपनीची कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या

- १) खाजगी कंपनीने विमानतळासाठी विविध परवाने, मंजूरी घ्यावयाच्या आहेत. यात भारत सरकार, नागरी उड्डाण विभाग अंतर्गत सर्व संस्था, महाराष्ट्र शासन व महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाच्या विविध परवान्यांचा समावेश आहे.
- २) खाजगी कंपनीने विमानतळाची सातत्याने देखभाल व दुरुस्ती केली पाहिजे. तसेच टप्प्या टप्प्याने मागणी प्रमाणे त्याचा विकास केला पाहिजे.
- ३) मागणी प्रमाणे Cargo Flight व्यवस्था विविध प्रकारची गोदामे, इतर आवश्यक पायाभूत सुविधा उभारणी केली पाहिजे.
- ४) मागणी व आवश्यकतेप्रमाणे आंतरराष्ट्रीय विमानतळासाठी वेगळा Terminal व त्या अनुषंगाने आवश्यक सेवा सुविधा उपलब्ध करून घ्यावयाच्या आहेत.
- ५) ज्या वेळेस विमान कंपनीची प्रवासी वाहतूक सुरु करण्याची मागणी असेल त्यावेळेस खाजगी कंपनीने विमानतळावर योग्य त्या सुविधा उपलब्ध करून दिल्या पाहिजेत.
- ६) खाजगी कंपनीने विमानतळाचे सर्व कर घ्यावयाचे असून आवश्यक तो विमा उतरावयाचा आहे.
- ७) खाजगी कंपनीस International Civil Aviation Organisation, Director General of Civil Aviation, Bureau of Civil Aviation Security तसेच Airport Authority of India यांच्या मार्गदर्शन व नियमाप्रमाणे काम करावे लागेल. तसेच विविध परवाने घ्यावे लागतील.
- ८) खाजगी कंपनीस विमानतळ चालविण्यासाठी सर्व प्रकारची लायसन्स घ्यावी लागतील.
- ९) ज्या वेळेस नियमित हवाई सेवा सुरु नाही अशा वेळी सुध्दा खाजगी कंपनीस विमानतळ वापरासाठी अद्ययावत ठेवावा लागेल.
- १०) खाजगी कंपनीस मालमत्तेचे अतिक्रमणापासून संरक्षण करावे लागेल.
- ११) खाजगी कंपनीस भाडे पट्ट्यातील अटी व शर्तीनुसार विमानतळाची देखभाल व दुरुस्ती ठेवावी लागेल व विमानतळासाठीच मालमत्तेचा वापर करावा लागेल.
- १२) खाजगी कंपनीस ५ वर्षासाठी Performance Security घ्यावी लागेल.
- १३) विमानतळ चालविण्यासाठी ज्या ज्या आवश्यक सेवा सुविधा आहेत उदा. अग्निशमन, हवामान अंदाज, विमानतळाची सुरक्षा, प्रवाशांची सुरक्षा तपासणी इ. सर्व कामे खाजगी कंपनीस करावी लागतील.
- १४) विमानतळावर अतिमहत्वाच्या व्यक्तींसाठी VIP Lounge ठेवावा लागेल.
- १५) विमानतळावर प्रवाशांसाठी सुचना, तक्रार पुस्तक ठेवावे लागेल व त्यातील तक्रारींवर योग्य प्रकारे कार्यवाही करून संबंधितांना तसे कळवावे लागेल.
- १६) खाजगी कंपनीस विमानतळ भाडेपट्टी करारनामा करणेपूर्वी Special Purpose Vehicle (SPV) कंपनी स्थापन करावी लागेल.

परिशिष्ट : २

महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाचे अधिकार, कर्तव्ये व जबाबदाऱ्या

- १) म.औ.वि. महामंडळ विमानतळांसाठी स्थानिक विशेष नियोजन प्राधिकरण असेल.
- २) विमानतळाचा विकास, बांधकाम परवाने इत्यादि मंजूरीचे अधिकार महामंडळास असतील.
- ३) भाडेपट्टीतील अटी व शर्तीनुसार खाजगी कंपनी विमानतळाची देखभाल दुरुस्ती, विकास करत आहे किंवा कसे हे पाहण्याचे, देखरेखीचे संपूर्ण अधिकार महामंडळाला असतील.
- ४) विमानतळाची देखभाल दुरुस्ती वेळेत न केल्यास अशी दुरुस्ती महामंडळ करील व त्याबाबतचा खर्च खाजगी कंपनीकडून वसूल करण्यात येईल.
- ५) महामंडळाला विमानतळाचे निरीक्षण करणे, कागदपत्रांची पाहणी करणे व विमानतळ व्यवस्थापन योग्य पद्धतीने आहे याची खात्री करण्याचे अधिकार असतील.
- ६) राष्ट्रीय आपत्तीच्या वेळी आवश्यकता भासल्यास विमानतळाचा ताबा महामंडळ घेईल व अशा वेळी कोणत्याही प्रकारचे भाडे अथवा नुकसान भरपाई दिली जाणार नाही.
- ७) खाजगी कंपनीस महामंडळाच्या परवानगी शिवाय विमानतळाच्या मालकी हक्कात बदल करता येणार नाही, अशी परवानगी महामंडळ विहित पद्धतीचा अवलंब करून देऊ शकेल.
- ८) भाडेपट्टा कालावधी ९५ वर्षांचा असेल. या काळात खाजगी कंपनीला जर या व्यवसायातून बाहेर पडावयाचे असेल तर संपूर्ण मालमत्तेचा ताबा महामंडळ घेईल व खाजगी कंपनीला कोणत्याही प्रकारची नुकसान भरपाई वा त्यांनी भरलेले पैसे परत दिले जाणार नाहीत.
- ९) करारनाम्यातील अटी व शर्तीचा भंग झाल्यास करारनामा रद्द करण्याचा अधिकार महामंडळास आहे.
